

Schriftlezing: Jeremia 23:1-8; 33:12-26; Lucas 1:67-79

Tekst: Jeremia 33:14-18

morgendienst

Ps. 80:1,2

Ps. 80:8,10

Ps. 110:1,2,4

Ps. 132:5,9,10

Lb. 122:1,2,3,4,5

middagdienst

Ps. 80:1,2,10

Gez. 77:1,2,3,4,5 (vs. 1: De Wierde)

Ps. 132:5,9,10

Gez. 179^b

Lb. 122:1,2,3,4,5

Gehouden te: Blokzijl, 19-12-10 (9.30 u.)

Baflo, 19-12-10 (14.30 u.)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

De Messias, onze Heer Jezus Christus, zegt op de laatste bladzijde van de Bijbel:

'Ik, Jezus, heb mijn engel gestuurd om jullie deze dingen bekend te maken voor de gemeenten. Ik ben de telg van David, zijn nakomeling, de stralende morgenster.'
(Opb. 22:16)

Ik haalde deze tekst ook aan in het slot van mijn vorige adventspreek. Over de ster die Bileam zag oprijzen uit Jakob. De ster die met goddelijke glans de komende Koning verbeeldt. De stralende morgenster.

Zo maakt de Heer Jezus zelf zich deze profetische woorden eigen. 'Ik ben dat,' zegt hij tegen zijn gemeente.

Vanmorgen / vanmiddag op deze vierde zondag van Advent willen we die andere naam onder ogen zien, die Jezus zichzelf geeft: *"Ik ben de telg van David, zijn nakomeling..."*

Waar komt die naam vandaan in de Bijbel? Waar heeft Jezus zelf die aanduiding vandaan gehaald?

Uit de profetieën ongetwijfeld. Bij zijn leven en leren op aarde heeft Jezus immers gezegd:

"U bestudeert de Schriften en u denkt daardoor eeuwig leven te hebben. Welnu, de Schriften getuigen over mij..." (Joh. 5:39)

De betrouwbare getuige (Opb. 1:5) laat ook hier merken dat de profetieën waar zijn en vervuld worden. Hij is er zelf de waarborg van.

"Ik ben de telg van David, zijn nakomeling..." Voor het verstaan van die woorden gaan we onder andere terug naar de woorden van de HEER door de mond van Jeremia en Zacharias, die we hebben gelezen. De telg van David wordt daar aangekondigd en gepresenteerd.

Zo leert de HEER zijn volk uitzien naar de komst van de Messias.

Ik vat de boodschap van tekst en preek zo samen:

God belooft zijn volk: 'De Telg komt u verlossen.'

1. Hij komt op tijd.
2. Hij doet naar recht.
3. Hij blijft altijd.

1. Hij komt op tijd

De profeet Jeremia heeft in elk geval geen last van kerststress. Hij heeft heel iets anders aan zijn hoofd. Hij voelt ongetwijfeld grote druk. Door zijn persoonlijke omstandigheden, maar ook door de situatie waarin Gods volk verkeert.

Jeremia zit gevangen. Want koning Sedekia was het beu, dat Jeremia steeds met zulke ontmoedigende profetieën kwam. Over de toorn van God en de onontkoombare verwoesting van Jeruzalem en de naderende wegvoering van het volk. En over de wegvoering van Sedekia zelf naar Babel. (Zie Jer. 32:3-5)

Dat was tegen het zere been van de koning. Die woorden ondermijnden het moreel van de mensen in Jeruzalem, vond hij. Sedekia wil zulke boodschappen dus even niet horen. "Sluit Jeremia maar op in het kwartier van de wacht."

Maar het woord van God is niet geboeid. Het laat zich niet gevangen zetten, zelfs niet wanneer profeten of apostelen gevangen zitten. Denk ook maar aan de apostel Paulus. Zijn vruchtbaarste perioden voor de kerk van Christus waren de perioden dat hij gevangen zat, omdat hij over Jezus Christus had getuigd. Dan heeft hij rust om het woord van God te ontvangen, te overdenken en op te schrijven.

Zo is het hier kennelijk met Jeremia ook. Hij ontvangt in de cel de woorden van God. Dat zijn juist dan woorden van heil, van redding voor het volk. Boodschappen over de heilstijd, die God zal doen aanbreken voor het volk.

Waar de celdeur is dichtgevallen, daar doet God het venster en de deur naar de hemel open. Daar komt Hij met het evangelie. Het goede woord op Gods tijd en over Gods tijd, de tijd van de Messias.

Het woord van God is heel verrassend, voor Jeremia en voor de kleine groep gelovigen in zijn omgeving.

"De dag zal komen – spreekt de HEER – dat ik de belofte die ik het volk van Israël en Juda heb gedaan, gestand zal doen." (Jer. 33:14)

"De dag zal komen ..." Wanneer de Heer dat zegt tegen de profeet of tegen zijn volk, dan komt er steeds iets verrassends. Een bijzonder ingrijpen van God. Soms heel dreigend. Wanneer God de dag van zijn oordeel aankondigt over zijn volk en over de wereld.

Vaak spreekt de Heer juist dan van komende redding. Wanneer Hij ingrijpt om zijn volk te redden. Hij geeft de belofte van een nieuwe, heerlijke toekomst voor het volk. Of Hij spreekt van de Verlosser, die komt. Zoals hier in Jeremia 33.

"De dag zal komen ..." De Heer ziet de tijd al naderen, dat Hij zijn belofte over Israël en Juda in vervulling zal doen gaan. God brengt de heilstijd dichterbij. Alleen al door er over te spreken tot de profeet en tot de gelovige rest van zijn volk.

Er komt een andere tijd, zegt God. Wat betekent dat een groot contrast met de feitelijke situatie voor Juda en Jeruzalem. Want hoe staat de zaak er voor op dat moment? Zeer slecht, uiterst beroerd.

Het is het 10^e jaar van Sedekia, een zetbaas van koning Nebukadnessar van Babel. Geen zelfstandige koning, al stamt hij uit Davids huis. Jeruzalem is al een tijd belegerd door de legers van Nebukadnessar. De rest van het volk zit dus als ratten in de

val. Het is doodgewoon aftellen tot de val van Jeruzalem. Nog een jaartje en het is zo ver. Weten wij uit de Bijbel. Jeruzalem wordt veroverd en verwoest in het 11^e jaar van Sedekia.

Aan de vooravond van Jeruzalems onontkoombare verwoesting – onontkoombaar vanwege Gods woord en zijn toorn – zegt de HEER zelf tegen Jeremia: *"De dag zal komen, dat ik de belofte die ik aan het volk van Israël en Juda gedaan heb, gestand zal doen."*

Wat een contrast. Wat een evangelie, zomaar in een cel in Jeruzalem. Het is geen kort woord van de HEER, maar een heel uitvoerige boodschap. Heel hoofdstuk 32 en 33 staat er vol mee.

God belooft zijn hele volk genezing en herstel. Het hele volk, beide delen: Israël en Juda. Die twee rijken, waarvan de één allang verdwenen is en waarvan de andere op het punt staat onder te gaan. Voor heel Gods volk een nieuwe toekomst na de verwoesting en na de ballingschap. Want heel zijn volk is bij God in beeld gebleven. God verkondigt een toekomst van grote vreugde in een nieuw Jeruzalem vol feestgedruis en lofzang voor de HEER. Onvoorstelbaar.

"Zie, Jeremia, zie, gelovige rest, de dag zal komen..." Gods tijd komt. De tijd van het goede woord, van de vervulling van de beloften.

Wat is dan het verrassende van die komende dagen? Wat zal God dan doen voor heel zijn volk? Waarom is die komende tijd de tijd van de vervulling van Gods goede woord?

Wel zegt de HEER:

"Op die dag, in die tijd, zal ik aan Davids stam een rechtmatige telg laten ontspruiten, die recht en gerechtigheid in het land zal handhaven."

Wat bedoelt God? God zegt: "Ik zal aan David een wettige nakomeling geven, en hem als koning aanstellen in het land en in heel de wereld." Een telg uit Davids huis. De 'Telg'. Dat is de bijzondere zoon van David. Hem heeft David in zijn laatste woorden al begroet. Zie 2 Samuël 23:1-7.

En met Psalm 132:9 zingen we:

*"Daar zal Ik voor David door mijn kracht
een hoorn van redding, eer en macht
doen rijzen uit zijn nageslacht.
Ik heb mijn knecht een lamp bereid,
Zijn licht zal stralen voor altijd."*

God beloofde David de 'Telg', de 'Nakomeling'. De wettige Erfgenaam. Krachtens een onverbrekelijk verbond.

Die 'Telg' voor David is een verrassing van God voor David en zijn volk. Want de HEER zelf doet hem ontkiemen en geboren worden in Davids huis. David brengt hem niet zelf tevoorschijn. Zijn komst en geboorte zijn niet te danken aan de innerlijke kracht van David zelf en zijn dynastie.

Nee, God doet het. Hij alleen, op een bijzondere manier. God plant de 'Telg' in het huis van David in. Hij doet de onverwachte stek opkomen op de oude stronk van Isai.

Die stronk wordt omgehouden. In Jeremia's dagen ligt de bijl aan de wortel van de boom. Een paar slagen nog en Davids huis is er geweest. Sedekia is de laatste koning uit de dynastie van David. Na de ballingschap zijn er geen echte koningen meer geweest. Zerubbabel was slechts gouverneur van Juda, onder de Perzische koning Kores.

En zo blijft het eeuwen lang. Tot de dagen komen van de vervulling van het goede woord van God over het herstel van heel het volk. "De dagen zullen komen ..." De tijd van Gods goede woord. De tijd van de 'Telg'.

Op Gods tijd komt de Messias. Paulus schrijft:

"Maar toen de tijd gekomen was zond God zijn Zoon, geboren uit een vrouw en onderworpen aan de wet, maar gezonden om ons vrij te kopen van de wet opdat wij zijn kinderen zouden worden." (Galaten 4:4,5)

De 'Telg' komt op tijd. Om zijn volk te redden. God heeft het Jeremia al laten weten. Blijde boodschap achter gesloten deuren. Een woord dat alle stress verdrijft.

2. Hij doet naar recht

Gods belofte voor heel zijn volk: "De 'Telg' komt u verlossen."

We horen vervolgens: Hij doet naar recht.

Het is niet de eerste keer, dat de HEER tot Jeremia spreekt over de komende Telg uit het huis van David. We lezen daarvan ook al in hoofdstuk 23:5 en 6.

In dat hoofdstuk trekt de HEER fel van leer tegen de leiders van het volk. Hij spreekt over hen zijn oordeel uit.

"Wee de herders die de schapen van mijn weiden in het verderf storten en laten verdwalen – spreekt de HEER."

De schapen worden verstrooid en de leiders zijn daar de schuld van. Maar de Heer zal de rest van de schapen die verstrooid geraakt zijn weer bijeen brengen. God brengt de heilige rest van zijn volk weer terug. En dan zegt de Heer:

"De dag zal komen – spreekt de HEER – dat ik aan Davids stam een rechtmatige telg laat ontspruiten, die als koning een wijs beleid zal voeren en die in het land recht en gerechtigheid zal handhaven. Dan wordt Juda verlost en zal Israël in vrede leven. Zijn naam zal zijn "De HEER is onze gerechtigheid"." (Jeremia 23:5,6)

Dat zijn bijna dezelfde woorden als in onze tekst. De Heer doet in Davids huis een rechtmatige Telg geboren worden. Hij laat die onverwachts opkomen.

Wat typeert nu deze Telg? Wat is zijn aard en de aard van zijn werk? Gerechtigheid. Rechtmatige telg is Hij. En hij zal recht en gerechtigheid handhaven in het land. Zijn leven en heel zijn optreden wordt gekenmerkt door het recht van God. En door de trouw van God, die rechte wegen gaat. Gerechtigheid, dat is de verbondstrouw van de Heer. Hoe God met zijn volk omgaat in liefde en trouw. Daarin blinkt de Telg uit.

Die gerechtigheid betekent ook, dat Hij in Gods naam Israël, Juda en Jeruzalem - kortom heel Gods volk - gaat verlossen. Hij zal het behoud van het volk bewerken. Juda zal gered worden en Jeruzalem zal veilig wonen.

Gods belofte is er voor heel zijn volk: "De Telg komt u verlossen." En dan staat er in het Hebreeuws een werkwoord dat samenhangt met de naam Jozua en Jezus. De 'Telg' is de verlosser van heel zijn volk. Hij is Jezus, die zijn volk komt redden van hun zonden.

Het volk wordt gered van de vijanden en van de zonde. Het krijgt vergeving van de zonden en zo een nieuw leven met de Heer. Het volk mag dankzij deze Verlosser weer recht voor God staan. Dat is Gods gerechtigheid, gerealiseerd door de Nakomeling van David.

Dan krijgt Gods gemeente dezelfde naam, die de 'Telg' ook heeft gekregen. "*De HEER is onze gerechtigheid.*" Dat is een opvallend gegeven wanneer we de profetieën van Jeremia 23 en 33 met elkaar vergelijken.

In Jeremia 23:6 lezen we: "*Zijn naam zal zijn "De HEER is onze gerechtigheid."*"

En in het slot van Jeremia 33:16 staat: "*... en zo zal men het noemen: De HEER onze gerechtigheid.*"

Eén naam voor de Telg uit Davids huis en voor het volk, dat Hij komt redden. In één naam aan elkaar verbonden. De HEER is onze gerechtigheid. De HEER is ons heil, onze redding. Hij alleen.

Die naam zegt: "Het heil is niet van mensen te verwachten. Maar van de HEER alleen. De HEER is onze gerechtigheid. De Verlosser bewerkt die. Het typeert zijn naam en zijn werk. En Hij geeft het aan zijn gemeente, zodat het ook voor haar typerend is: De HEER is onze redding.

Redding komt van God alleen, door de beloofde Verlosser uit Davids huis. Telg uit de hoge. Hij komt bij God vandaan en wordt ingeplant in Davids huis om zijn volk te redden.

De priester Zacharias, vader van Johannes de Doper, heeft dat uit de Schriften verstaan, na ruim 9 maanden sprakeloosheid. Hij profeteerde na de geboorte van Johannes:

"Dankzij de liefdevolle barmhartigheid van onze God zal het stralende licht uit de hemel over ons opgaan en verschijnen aan allen die leven in duisternis en verkeren in de schaduw van de dood, zodat we onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede." (Lucas 1:78,79)

Het stralende licht uit de hemel, dat is: de Telg uit de hoge. Zo kun je deze woorden van Zacharias ook vertalen. Zacharias heeft de schriften goed gelezen. Hij zal naar ons omzien met de liefdevolle barmhartigheid van God. Hij komt om heel Gods volk te verlossen. Dat is Gods heil, Gods gerechtigheid, Gods liefde.

De Telg draagt het uit in de naam die hij van God krijgt. En hij deelt het met Gods volk, dat door hem diezelfde naam krijgt. De ontferming van God.

Wij worden op de naam van de Heer Jezus gezet. Onder zijn naam en zijn vaandel is Gods gemeente een verlost volk, dat veilig wonen mag. Door Jezus ook gezet op de naam van de Drie-enige God.

Ik denk hier ook aan de doop. "Ik doop u in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest."

Gods beloften gelden allen, die geloven. Vanaf het begin van ons leven verbindt God zelf zich aan ons met zijn beloften. Hij zelf is ons heil, onze redding. En die beloften zijn verankerd in de naam van de Telg: Jezus de Christus, Zoon van David en Zoon van God.

3. Hij blijft altijd

Gods belofte voor heel zijn volk: "De 'Telg' komt u verlossen."

Tenslotte: Hij blijft altijd.

Gods belofte is betrouwbaar. Gods verbond is vast en zeker. De Heer zal zijn belofte in vervulling doen gaan. Op zijn tijd. Daar staat Hij zelf garant voor. De Verlosser komt echt. Zeker is zeker. En die Verlosser zal er altijd zijn. Dat belooft de HEER zijn volk ook.

"Want dit zegt de HEER: Er zal altijd een nakomeling van David op de troon van Israël zitten en er zullen altijd Levitische priesters zijn die mij dienen, die brandoffers zullen brengen, graanoffers zullen opdragen en vredeoffers zullen bereiden." (Jer. 33:17,18)

God belooft hier twee dingen aan zijn volk:

- Er zal altijd een nakomeling van David op de troon blijven in Israël. Een eeuwige koning.
- Er zal altijd een priester zijn die voor Mij de offers brengt. Een eeuwige priester. Dat is een bijzonder trek aan deze profetie, dat hier de koning en de priester in één adem voorkomen. En dat het kennelijk om één en dezelfde persoon gaat. Dat kan maar één Iemand zijn. De 'Telg' waar de HEER over spreekt, die zijn volk komt redden. De Heer Jezus Christus dus, Zoon van David en Hogepriester in eeuwigheid, niet naar de orde van Levi en Aäron, maar naar de orde van Melchisedek.

Altijd een Telg van David op de troon in Israël? Dat lijkt niet waar te zijn sinds de Babylonische ballingschap van Israël. En ook niet in de eeuwen daarna. Er is namelijk geen enkele nakomeling van David meer koning geweest in Jeruzalem. Zerubbabel heeft het niet verder gebracht dan gouverneur in de dienst van Kores, de koning van Perzië. Ja, Israël is in de eeuwen na de ballingschap eigenlijk nooit meer een echt zelfstandig koninkrijk geweest. Altijd een meer of minder autonoom deel van een ander rijk. Perzië, Medië, Syrië, het Romeinse Rijk.

Een koning uit Davids huis was ver te zoeken. Davids huis schrompelde ineen tot een afgehouwen boomstronk, zonder leven, zonder macht en heerlijkheid.

David kon zelf de Verlosser niet voortbrengen. Alleen het ingrijpen van God redde Davids huis en Davids volk. "Ik verwek u een Telg, die komt verlossen."

Dan die andere belofte. Altijd een priester voor God aangezicht om namens Levi en Aäron de offers aan de Here te brengen in zijn tempel? Een eeuwige priester uit Levi's geslacht? Ook dat lijkt niet waar te zijn. Wat is in al die eeuwen van Israëls geschiedenis vaak het bankroet van de priesterdienst naar de orde van Levi gebleken. Wat een ellende! Wat een onheiligheid voortdurend! Ook Levi en Aäron kunnen de

echte Hogepriester niet voortbrengen. Hij moet door God ook in hun huis en geslacht ingeplant worden. Aan hen gegeven om voor God de volmaakte dienst te verrichten in de tempel niet met handen gemaakt.

De eeuwige Hogepriester stamt niet uit Levi, maar uit Juda, zegt de Hebreeënbrief. Hij is de Priester – Koning naar de orde van Melchisedek. Jezus Christus, gezalfd als enige Hogepriester en eeuwige Koning, naar het profetische woord van God.

Dat is de Verlosser. Levi brengt het niet verder dan de voorloper van de Messias. De priesterzoon Johannes de Doper. Hij mag het volk voorbereiden op het optreden van de Telg uit Davids huis. Deze priesterzoon wordt de profeet van de Allerhoogste. Hij mag de barmhartigheid van God verkondigen, waarmee 'Telg-uit-de-hoge' naar Gods volk zal omzien. Hij mag dat volk brengen bij de Christus.

"De 'Telg' komt u verlossen." Dat is de boodschap van God. Het goede woord van de Here, dat in vervulling gaat. Dat is heel zeker. Zo zeker als Gods verbond van dag en nacht. Onverbrekelijk dus. De HEER is onze redding. Wat een rustgevend woord in een gestresste wereld.

Ik wens u voor de komende week een ontspannen kerstfeest toe in de vrede van God door Jezus Christus.

Amen.